

Informacija
o implementaciji Resolucije o splošnem dolgoročnem programu razvoja in
opremljanja Slovenske vojske do leta 2040 (ReDPROSV40-1) na področju obrambnih
izdatkov

1. Splošno o obrambnih izdatkih in sredstvih za krepitev varnosti ter odpornosti

Odpornost je podlaga za neprekinjeno delovanje države in družbe, pri čemer so ključni pristop celotne družbe, sodelovanje na vseh ravneh, od posameznika in družbe do oblasti in gospodarstva ter medinstitucionalno in medresorsko usklajevanje. Za delovanje nacionalno-varnostnega sistema, še posebej obrambnega podsistema in Slovenske vojske kot njegovega ključnega dela, je zelo pomembna odpornost Slovenske vojske, ki bo dosežena z učinkovitimi ukrepi za njeno kadrovske popolnitev, sodobno opremljenost, usposobljenost in operativnost. Na ta način bo Slovenska vojska kot temelj obrambnega podsistema ustrezno pripravljena na različna tveganja in šoke, se jim sposobna zoperstaviti in se nanje odzvati. Pri sodelovanju in podpiranju Slovenske vojske, drugih podsistemov nacionalne varnosti Republike Slovenije in civilnega okolja gre za razmerje vzajemnosti in soodvisnosti, saj z lastno odpornostjo vsi prispevajo tudi h kreptvi nacionalne odpornosti. Slovenska vojska tako s svojo pripravljenostjo, zmogljivostmi in delovanjem prispeva k odpornosti države, družbe in posameznika.

Za izpolnitev zakonskih nalog, spoštovanje sprejetih mednarodnih zavez in razvoj potrebnih zmogljivosti Slovenske vojske, ki bodo omogočale njeno pripravljenost ter posledično prispevale k širši odpornosti, je treba zagotoviti ustrezna finančna sredstva, s katerimi se pokrivajo obrambni izdatki. Slednji ne naraščajo zgolj zaradi sprejetih mednarodnih zavez, pač pa se bodo v naslednjih letih pričakovano povečevali zaradi sprememb v mednarodnem varnostnem okolju, iz katerih izhaja, da se oboroženi spopadi, nasprotno od 90. let prejšnjega stoletja, približujejo Republiki Sloveniji, zato je treba okrepiti pripravljenost Slovenske vojske za samostojno zaščito in uresničevanje nacionalnih interesov ter ciljev na obrambnem področju. Sočasno naša država predstavlja pomembno povezavo in prehod med zahodom ter vzhodom oziroma za zagotavljanje vojaške mobilnosti zavezniških sil po morju ter po kopnem, za kar je potrebno zavarovanje ključnih komunikacijskih poti in vstopnih točk v Republiko Slovenijo ter zagotovitev ustreznih zmogljivosti za zagotovitev podpore države gostiteljice, ki presegajo zmožnosti Slovenske vojske. Prav tako je zaradi geostrateškega in geopolitičnega položaja Republike Slovenije mogoče pričakovati, da bi lahko bila ob poslabševanju mednarodnih ali regionalnih politično-varnostnih razmer postopoma izpostavljena okrepljenim obveščevalnim dejavnostim, gospodarskim, psihološkim in političnim pritiskom, množičnejšim usmerjenim migracijskim tokovom, kibernetiskim napadom na delovanje kritične infrastrukture, izzivom zagotavljanja neodvisnih in stabilnih dobavnih verig, terorizmu, širjenju orožij in tehnologij za množično uničevanje ter ob bistvenem poslabšanju varnostnih razmer v mednarodnem okolju tudi neposrednim vojaškim grožnjam, v prvi fazi predvsem z delovanjem z razdalje po kritični infrastrukturi, ki omogoča strateško mobilnost vojaških sil, v poznejših fazah pa tudi ogrožanju ozemeljske celovitosti države, zato je za zagotavljanje blaginje, varnosti in suverenosti potrebno zagotoviti učinkovit odziv nacionalnovarnostnega sistema. To zahteva tudi dobro odziven, prilagodljiv in delujoč obrambni sistem ter izboljšanje obrambne sposobnosti Republike Slovenije s pospešeno kreptvijo sil in zmogljivosti Slovenske vojske, za kar bo skladno z Resolucijo o splošnem dolgoročnem programu razvoja in opremljanja Slovenske vojske do leta 2040 (Uradni list RS, št. 43/25) do konca leta 2025 potrebno nameniti finančna sredstva v višini 2% BDP-ja, do leta 2030 pa finančna sredstva v višini 3% BDP-ja.

Zadostna finančna sredstva za pripravljenost Slovenske vojske in s tem njenega prispevka k odpornosti države in družbe bo potrebno ohranjati na takšni ravni do leta 2040. Na ta način bo Republika Slovenija izboljšala svoje obrambne sposobnosti in sočasno izpolnjevala mednarodne zaveze glede obrambnih izdatkov ter delitve bremen, sprejete na vrhu Nata julija 2025 v Haagu, po katerih bodo zaveznice

sredstva za obrambne investicije do leta 2035 umeščale v dveh ločenih stebrih (jedrne vojaške zahteve in investicije, povezane z obrambo, varnostjo ter odpornostjo).

2. Sredstva za jedrne vojaške zahteve (1. steber)

Obrambni izdatki Republike Slovenije se ne bodo povečevali zgolj v prihodnje, pač pa se v nominalnem obsegu znatno povečujejo že zadnjih nekaj let. Realizacija obrambnih izdatkov za leto 2024 je na ravni 906 mio EUR ali 1,35 % BDP. Na podlagi sprejetega državnega proračuna RS za leto 2025 so ocenjeni obrambni izdatki na ravni 1.083 mio EUR oziroma 1,54 % BDP. Nova Resolucija o splošnem dolgoročnem programu razvoja in opremljanja Slovenske vojske do leta 2040 (ReDPROSV40-1), ki jo je sprejel Državni zbor Republike Slovenije, pa za izpolnitev zakonskih nalog, spoštovanje sprejetih mednarodnih zavez in razvoj potrebnih zmogljivosti Slovenske vojske, ki bodo omogočale njeno pripravljenost ter posledično prispevale k širši odpornosti, med drugim vključuje bistveno bolj ambiciozno projekcijo obrambnih izdatkov, ki naj bi 2 % BDP dosegli v letu 2025 in se nato postopno povečali na 3 % BDP leta 2030. Podrobnejša letna rast obrambnih izdatkov kot deleža BDP-ja skladno z Resolucijo o splošnem dolgoročnem programu razvoja in opremljanja Slovenske vojske je prikazana v spodnji tabeli.

Tabela: Podrobnejša letna rast obrambnih izdatkov po ReDPROSV40-1¹

Leto	2025	2026	2027	2028	2029	2030-2040
Obrambni izdatki kot % BDP	2,00	2,20	2,40	2,60	2,80	3,00

Resolucija o splošnem dolgoročnem programu razvoja in opremljanja Slovenske vojske do leta 2040 je nastala kot odziv na spremenjene ter dodatno poslabšane geopolitične razmere, ki zahtevajo povečanje obrambne pripravljenosti in odpornosti tako na nacionalni ravni kot tudi v okviru skupnih prizadevanj znotraj Nata in Evropske unije ter predvideva vsebinsko in časovno bolj ambiciozno uresničevanje dolgoročnih ciljev razvoja in vzpostavitve obrambnih zmogljivosti Republike Slovenije. Pri tem je eden izmed glavnih poudarkov zagotavljanje ustreznega financiranja vseh investicij, ki so neposredno ali posredno povezane z obrambo, varnostjo in odpornostjo.

S sredstvi za jedrne vojaške zahteve (1. steber) po Natovi metodologiji, katerim naj bi zaveznice po Haaški zavezi o obrambnih investicijah na podlagi obstoječe in nespremenjene Natove metodologije obrambnih izdatkov namenjale najmanj 3,5 % BDP letno do 2035, bo Republika Slovenija zagotavljala financiranje obrambnega sistema (upravnega dela Ministrstva za obrambo, Slovenske vojske in Inšpektorata Republike Slovenije za obrambo), sredstva za vojaške pokojnine, ki jih Zavod Republike Slovenije za pokojninsko in invalidsko zavarovanje prejema neposredno iz državnega proračuna oziroma Ministrstva za finance ter sredstva Urada Vlade Republike Slovenije za varovanje tajnih podatkov. V letu 2029 je predviden pregled zaveze v luči strateškega okolja in dopolnjenih (prihodnjih) ciljev zmogljivosti Nata. Vlada ocenjuje, da je za izpolnitev jedrnih vojaških zahtev z Resolucijo o splošnem dolgoročnem programu razvoja in opremljanja slovenske vojske do leta 2040 (ReDPROSV40-1) predvidena višina 3% za obrambne izdatke v celoti zadostna in bo to stališče zagovarjala tudi ob pregledu zavez, predvidenem za leto 2029.

Z nakupom opreme za izgradnjo ključnih zmogljivosti Slovenske vojske bo zasledovala nacionalne prioritete na obrambnem področju in izpolnjevala cilje zmogljivosti zavezništva, in sicer:

- (i) izgradnjo srednje bataljonske bojne skupine in srednjega bojnega izvidniškega bataljona, katerih osnovni gradnik je srednje kolesno oklepno vozilo 8x8;
- (ii) izgradnjo zmogljivosti zračne obrambe srednega, kratkega in zelo kratkega dosega ter zmogljivosti obrambe pred delovanjem brezpilotnih zrakoplovov;

¹ Predvidena rast obrambnih izdatkov po ReDPROSV40-1 ni deljena na dva stebra.

- (iii) zagotovitev pehotne oborožitve za predvideni povečani obseg Slovenske vojske;
- (iv) zagotovitev zmogljivosti za bojno podporo, z nabavo samovoznih artilerijskih in minometnih sistemov ter pripadajočih senzorskih sistemov in sistemov poveljevanja in kontrole, nabava inženirskih sredstev;
- (v) zagotovitev zmogljivosti za zagotovitev delovanja, kamor sodi nabava logističnih zmogljivosti (taktična tovorna vozila);
- (vi) zagotovitev večnamenskih in srednjih helikopterje;
- (vii) izgradnja zmogljivosti kibernetске obrambe.

Dodatno se bodo s sredstvi iz 1. stebra financirale določene naloge nosilcev obrambnega načrtovanja (ministrstva, vladne službe, Banka Slovenije ter gospodarske družbe, zavodi in organizacije, katerih dejavnost je po odločitvi vlade posebnega pomena za obrambo) in investicije dvojne rabe, ki jih nosilci izvajajo za potrebe Slovenske vojske ter za uresničevanje regionalnih načrtov zavezništva.

Sredstva za financiranje nalog nosilcev obrambnega načrtovanja in investicije dvojne rabe se bodo porabljala na ravni Ministrstva za obrambo in drugih nosilcev obrambnega načrtovanja, med katere sodi tudi Luka Koper, ki ima pomembno geostrateško lego in predstavlja eno izmed glavnih vstopnih točk v Slovenijo kot tudi v širše evropsko območje. V okviru tega se bo povečala zmožnost pretovora vojaških in civilnih sredstev (dvojna raba). Kot investicija dvojne rabe se izvaja tudi nadgradnja železniške proge na več odsekih in posodobitev materialnih sredstev za potrebe železniškega prometa.

Na področju zdravstva je predvidenih več investicij dvojne rabe, ki bodo okrepile zmogljivosti vojaškega in civilnega zdravstva. Načrtovana je vzpostavitev nacionalnega centra za izredne razmere kot prizidek bolnice dr. Petra Držaja za uporabo v primeru kriz, ki ga bo primarno uporabljala zdravstvena enota Slovenske vojske ob sodelovanju zdravstvenega osebja Univerzitetnega kliničnega centra Ljubljana. Načrtovana je tudi izgradnja geografsko razpršenih rezervnih bolnišničnih oddelkov in heliportov pri obstoječih bolnicah ter en dodatni modularni bolnišnični oddelek. Načrtuje se tudi posodobitev ključnih naprav, opreme in sredstev za odvzem in hranjenje krvi in krvnih produktov za potrebe Slovenske vojske in zavezniških sil. Natančnejšo kategorizacijo sredstev v smislu stebrov po tej informaciji, bosta Ministrstvo za obrambo in Ministrstvo za zdravje določili v ločenem dokumentu.

3. Sredstva za investicije, povezane z obrambo, varnostjo ter odpornostjo – investicije dvojne rabe (2. steber)

Za širše, z obrambo, varnostjo in odpornostjo povezane investicije, ki bodo skladno s haaško zavezo o obrambnih investicijah predstavljale 2. steber, naj bi zaveznice namenjale do 1,5 % BDP letno. Upošteva namene zadevnih investicij in aktualne izdatke je moč zaključiti, da Republika Slovenija že danes namenja omenjeni odstotek sredstev v primerljive cilje in se torej proračunske potrebe iz tega naslova predvidoma ne bodo povečale. Ta kategorija sredstev bo namenjena za financiranje ukrepov za krepitev odpornosti, civilnih zmogljivosti ter izvajanja nalog civilne obrambe, kar med drugim vključuje širše vidike zaščite kritične infrastrukture, zaščito omrežij, obrambne inovacije ter krepitev obrambne industrijske baze. Zaveza vključuje tudi trajno podporo Ukrajini.

Sredstva iz 2. stebra se bodo tako porabljala za delovanje gospodarskih družb, zavodov in organizacij, katerih dejavnost je po odločitvi vlade posebnega pomena za obrambo za izvajanje nalog civilne obrambe ter ukrepov za krepitev odpornosti. Financirane bodo predvsem zmogljivosti dvojne rabe, ki bodo hkrati prispevale tudi k povečanju odpornosti države in družbe, kamor sodijo predvsem investicije v prometno infrastrukturo za potrebe podpore države gostiteljice in v kibernetско varnost nosilcev obrambnega načrtovanja.

Z aktivnostmi civilne obrambe se po načelu celovitega medresorskega pristopa, in ob vključevanju civilnih gospodarskih subjektov v Republiki Sloveniji, preprečuje nastanek kriz in odvrta nasprotnika.

S tem se povečuje odpornost in pripravljenost Republike Slovenije, podpira in dopolnjuje vojaško obrambo države, zagotavlja neprekinjeno delovanje oblasti ter preskrbo, zaščito in preživetje prebivalstva v vojni. Prav tako se za obrambne potrebe pri načrtovanju ključne prometne, energetske in komunikacijske infrastrukture zagotavljajo redundantne komunikacijske kabelske in točkovne povezave, predvsem vzdolž tras državnih cest, železnic, daljnovodov in baznih postaj operaterjev mobilne telefonije.

S civilnimi zmogljivostmi se podpora Slovenski vojski zagotavlja predvsem pri izvajanju podpore države gostiteljice oziroma zagotavljanju vojaške mobilnosti, katere cilj je zagotovitev hitrih in neoviranih premikov zavezniških sil in sil Evropske unije preko ozemlja Republike Slovenije.

Na avtocestah in ključnih komunikacijskih poteh preko Republike Slovenije, Hrvaške in Madžarske do Romunije, se za izboljšanje pretočnosti in povečanje nosilnosti načrtuje, in tudi že izvaja, posodobitev premostitvenih objektov ter spremljajoče infrastrukture, tako na cestnem kakor tudi na železniškem omrežju.

Tudi nekatere druge gospodarske družbe, zavodi in organizacije, katerih dejavnost je po sklepu vlade posebnega pomena za obrambo, načrtujejo prenovo vitalne infrastrukture in vzpostavitev redundantnih oziroma rezervnih zmogljivosti ter dodatne zaščitne ukrepe (kot na primer Fraport in Kontrola zračnega prometa Slovenije), s katerimi se bo zagotovila neprekinjenost izvajanja storitev.

Za povečanje odpornosti na področju preskrbe z energenti se izgrajujejo dodatne zmogljivosti za povečanje strateških zalog goriva v Republiki Sloveniji, ki bodo ravno tako namenjena za dvojno rabo – skladiščenje varnostnih rezerv za potrebe nacionalnovarnostnega sistema in državnih blagovnih rezerv iz Petletnega programa državnih blagovnih rezerv 2024-2028.

Prav tako bodo sredstva iz 2. stebra namenjena za krepitev slovenske obrambne industrije, ki mora skladno s predlogom Strategije razvoja obrambne industrije in tehnološke baze Republike Slovenije temeljiti na inovacijah, čim večji strateški avtonomiji in tehnološki bazi, da bo sposobna podpirati delovanje Slovenske vojske in prilagajati svoje delovanje njenim potrebam ter tudi s tem krepiti obrambo, varnost in odpornost Republike Slovenije.

Navedene investicije izhajajo iz potreb ministrstev in gospodarskih družb za uresničevanje nalog civilne obrambe ter prispevajo k njihovi odpornosti in odpornosti Republike Slovenije. Sredstva so že načrtovana v njihovih proračunih.